

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО – ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної та
наукової роботи Зоря А.Б.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія

Миколаїв, 2022

Робоча програма освітньої компоненти «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, ОП Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ» погоджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Петьков В.А.

Робоча програма навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ» погоджено на Вченій раді університету

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова ВР Волков М.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Мова викладання – Українська мова	Спеціальність (професійне спрямування): 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 150		1	1
		Семестр	
		2	
		Лекції	
		38 год.	12
		Практичні, семінарські	
		34 год.	12
		Самостійна робота	
		78 год.	126
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: Іспит	
Тижневих годин для: ОФН – 4 год. ЗФН – 12, 12	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) рівень		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання – 150 год.: 72 год. – аудиторні заняття, 78 год. – самостійна робота (50% до 50%).

для заочної форми навчання – 150 год.: 24 год. – аудиторні заняття, 126 год. – самостійна робота (20 % до 80 %).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні історичної свідомості молоді, в якій поєднуються знання, погляди, уявлення про суспільний розвиток, усвідомлення нею нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю, традиціями і досвідом різних поколінь українців, вихованням громадського патріотизму, відповідальності за долю своєї Батьківщини, спонукання до активної праці в розбудові і зміцненні держави Україна. Також спрямована на реалізацію сучасної концепції освіти студентів вищих навчальних закладів України, основою якої є ґрунтовна історико-філософська підготовка у поєднанні з орієнтацією на світоглядно – філософські проблеми сьогодення, ознайомлення з історією та сучасним станом української культури, як інтегральної культурологічної дисципліни, досягти якої можливо з огляду на те, що складові частини курсу органічно поєднують в собі як історичні аспекти української культури, так і окремі її специфічні галузі та напрямки, зокрема, мистецтво, науку, освіту, релігію, тощо.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб допомогти студентам зрозуміти сучасність за допомогою аналізу минулого, оволодіти основами методики історичного дослідження, зокрема ретроспективного, порівняльного, діалектичного методу, історичної хронології.

Під час вивчення дисципліни «Історія та культура України» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні досягнути таких програмних результатів навчання:

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Давня історія України.

Тема 1. Вступ до історії України. Давня історія України.

Періодизація, історіографія та джерела історії України. Розселення первісних

людей на території України. Розселення первісних людей на території України. Їх заняття і побут. Трипільська культура. Кіммерійці, скифи, сармати. Грецькі колонії Північного Причорномор'я. Походження і розселення східних слов'ян.

Поняття культури та її зміст. Світова та українська культурологічна думка. Сутність української культури в контексті основних культурологічних парадигм. Поняття національного типу культури та його особливості в Україні. Специфічні риси української ментальності. Становлення української культури як продукту людської спільноти. Складові української культури. Українське мистецтво як квінтесенція художньої культури. Види українського мистецтва. Предмет та завдання навчальної дисципліни

Тема 2. Київська Русь.

Правління Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Територіальне зростання Київської Русі за правління Володимира Святославовича. Внутрішня і зовнішня політика Ярослава Мудрого. Київська держава за Ярославовичів. Володимир Мономах і Мстислав Володимирович. Політичний устрій та соціально-економічний розвиток Київської Русі.

Первісна (архаїчна) культура та її головні риси. Архаїчні культури на теренах України: особливості трипільської та інших археологічних культур. Культурний процес кіммерійського, скіфського і сарматського періодів. Зарубинецька і черняхівська культура та їх місце в культурному надбанні слов'ян. Венеди, анти і склавини, їх пам'ятки та матеріальна культура. Духовна культура давніх слов'ян. Міфологічний характер первісного мислення та освоєння світу. Міфологічні уявлення слов'ян. Феномен античного типу культури. Характерні риси еллінської та давньоримської культур. Політичні та правові традиції. Антична наука, освіта, філософія та мистецтво. Античність і українська культура: скіфсько-античні взаємовпливи. Торгові й культурні зв'язки з античними містами-державами Північного 10 Причорномор'я. Вплив античної культури на становлення вітчизняної та світової культури.

Тема 3. Розпад Київської Русі. Галицько-Волинська держава

Поняття та періодизація середньовічного типу культури на теренах Західної та Східної Європи. Християнський характер культури середньовіччя. Головні ознаки культури цієї доби. Романський та готичний стилі в архітектурі та образотворчому мистецтві. Розпад Київської Русі. Галицько-Волинська держава.

Місце та значення середньовіччя в розвитку світової культури. Культура

Київської Русі у IX – XIII ст. Етнокультурні риси українського середньовіччя. Християнськоязичницький синкретизм як його світоглядна основа. Особливості релігійного життя. Початок писемності, освіти і наукових знань. Архітектурні пам'ятки. Монументальний живопис, станкові твори та мініатюри. Народна культура Київської Русі. Українська культура під гнітом татаро-монгольської навали. Давньоруська культурна спадщина у східноєвропейському ареалі культурних традицій.

Причини політичної роздробленості Київської Русі. Політичний і соціально-економічний розвиток князівств на території сучасної України. Утворення Галицько-Волинського князівства. Внутрішня і зовнішня політика Данила Галицького. Вторгнення хана Батия на землі Південно-західної Русі. Наступники Данила Романовича. Історичне значення Галицько-Волинської держави.

Кредит 2. Середньовічна історія України. Історія української культури другої половини XIV століття – першої половини XV століття.

Тема 4. Україна в складі Литви, Польщі та інших держав.

Ренесанс в європейській культурі: загальна характеристика, ідейні та естетичні засади. Гуманістичний характер ренесансної культури. Творчі здобутки італійського Ренесансу, його видатні представники. Специфіка Північного Відродження. Історична обумовленість та сутність Реформації. Спадкоємність культури Київської Русі та творче осмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу в українській культурі. Особливості культурної еволюції України у складі Великого князівства Литовського. Правовий та мовний статус. Писемність, література. Україна у складі Речі Посполитої. Доба українського Передвідродження. Утвердження гуманістичних ідей в умовах релігійного протистояння. Поширення просвітництва та відродження ідеалів ранньохристиянської культури. Братський рух та його культурні здобутки: повернення до візантійської спадщини, підтримка шкільництва, розвитку української філології, книгописання та книгодрукування. Києво-Могилянська колегія 11 (академія). Нові явища в галузі церковної культури: перекладна та полемічна література, греко-православне богослужіння. Місце Ренесансу в світовій та вітчизняній культурі.

Тема 5. Українська національна революція середини XVII ст. Руїна.

Причини, характер, рушійні сили української національної революції. Початок національно-визвольної боротьби українського народу під проводом Богдана Хмельницького, її основні етапи.

Утворення української козацької держави, її внутрішня і зовнішня політика. Переяславська рада. Березневі статті 1654 р. Становище в Україні після смерті Богдана Хмельницького.

Боротьба за возз'єднання української держави в 60-х-80-х р.р XVII ст. Українське бароко Раціоналізм як світоглядне підґрунтя культури Нового часу. Культурні наслідки соціально-економічних і політичних перетворень. Типологічні риси культури Нового часу. Наукоцентризм та народження дослідно-експериментальної науки. Здобутки мистецтва епохи Модерну. Реформація церкви та освіти в Україні, розвиток науки. Розвиток і поширення друкарської справи. Українська барокова література. Українське бароко в архітектурі, образотворчому мистецтві, граверстві. Передумови формування українського театру.

Музичне мистецтво України другої половини XVII – XVIII ст. Вплив української культури на розвиток культурних процесів Росії. Козацтво та його роль у формуванні національної самовизначеності української культури. Становлення культури Слобожанщини у XVII – XIX ст. Ренесансні тенденції в розвитку міської культури. Шкільний та ярмарковий театр. Вертеп. Жанри побутового музикування. Відродження храмового та цивільного будівництва. Кам'яна і дерев'яна архітектура. Стильові ознаки оборонних споруд. Монументальне та станкове малярство. Становлення світського живопису, портрет. Жанрове оновлення усної народної творчості. Декоративно-ужиткове мистецтво.

Кредит 3. Нова історія України.

Тема 6 . Наступ російського царизму на українську державність у XVIII ст.

Гетьманування Івана Мазепи. Україна і Північна війна. Антиукраїнська політика російського царизму.

Гетьман Іван Скоропадський. Перша малоросійська колегія. Пилип Орлик та його Конституція. Спроба відновлення автономних прав України за гетьманування Данила Апостола.

Гетьман Кирило Розумовський. Остаточна ліквідація царизмом автономії України. Народні рухи в Україні. Приєднання Північного Причорномор'я, Приазов'я, Правобережної України до Росії. Західноукраїнські землі під владою Австрії.

Тема 7. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій (XIX - початок XX ст.).

Політичне і соціально-економічне становище українських земель у складі Російської імперії в першій половині XIX ст..Суспільно - політичний рух. Декабристи. Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства.

Політичне та соціально-економічне становище західноукраїнських земель. Діяльність “Руської трійці”. Революція 1848-1849 р.р. на західноукраїнських землях.

Реформи 60-х-70-х р.р. XIX ст. на Наддніпрянській Україні. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії (60-90-

ті р.р. ХІХ ст.).

Громадівський рух. Діяльність Братства тарасівців. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель у другій половині ХІХ- на початку ХХ ст. Суспільно- політичний рух. Особливості соціально - економічного розвитку Наддніпрянської України на початку ХХ ст. Виникнення політичних партій, їх програми і тактика. Україна в революції 1905- 1907 р.р. Українські землі в Першій Світовій війні.

Кредит 4. Новітня історія. Національне культурне відродження України у ХІХ – на початку ХХ століття

Тема 8. Українська революція 1917-1921 р.р.

Утворення Центральної Ради та її діяльність. Боротьба за владу в Україні у жовтні-грудні 1917 р. Проголошення УРСР. Перша війна радянської Росії проти УРСР. ХІV універсал Центральної Ради. Гетьманат Павла Скоропадського. Внутрішня і зовнішня політика Директорії. Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР. Встановлення радянської влади в Україні. Соціально - економічна політика УСРР. Соціально-політичні ідеали Просвітництва. Просвітницький ідеал людини та суспільства. Українське Відродження як відбуття ідей Просвітництва. Особливості українського національного Відродження та його соціальна база. Скасування гетьманщини. Формування української національної свідомості. Народно-побутова культура та її роль у збереженні національнокультурних традицій. Формування української інтелігенції та громадськопросвітницька діяльність українських товариств. 12 Становлення нової української літератури, драматургії та поезії. Формування національної композиторської школи. Художня освіта. Діяльність мистецьких об'єднань. Український музично-драматичний театр. Наукове відродження пам'яток української давнини. "Українська ідея" як культурна парадигма. Етнографічні елементи в образотворчому мистецтві. Національно-регіональна своєрідність української культури та форм опосередкування "іншомовних" культурних впливів на Лівобережній та Правобережній Україні.

Тема 9. Україна в міжвоєнний період (20-30-ті р.р. ХХ ст.)

Політичне і соціально-економічне становище. Україна на початку 20-х р.р. Перехід до нової економічної політики. Утворення СРСР і обмеження суверенітету УСРР. Індустріалізація в Україні. Колективізація сільського господарства. Голодомор 1932-1933 р.р. Політичні репресії в Україні. Політичне і соціально-економічне становище західноукраїнських земель.

Сутність національно-культурного відродження та його періодизація. Розвиток освіти та науки. Культурно-просвітницька діяльність громад, «Просвіти», наукових товариств. Особливості українського літературного процесу, театральна та музична культура, формування національного стилю в архітектурі та образотворчому мистецтві.

Українська культура доби революцій та Першої світової війни. Активізація культурно-національного руху національних меншин України.

Тема 10. Друга світова війна та Україна.

Початок другої світової війни. Входження західноукраїнських земель до складу СРСР. Початок радянсько-німецької війни. Оборонні бої на території України. Спроба проголошення у Львові Української самостійної держави. Нацистський окупаційний режим в Україні. Боротьба радянських партизан та підпільників. Створення та діяльність УПА. Вигнання нацистських окупантів з території України. Наслідки війни для України.

Тема 11. Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (друга половина 40-х-80-ті р.р. ХХ ст.).

Відбудова народного господарства УРСР. Голод 1946-1947 р.р. Завершення радянзації західноукраїнських земель. Україна в умовах десталінізації. Соціально - економічний розвиток України в 60-х-80-х р.р. Наростання кризових явищ. Суспільно-політичне життя. Рух дисидентів. Україна в період перебудови.

Кредит 5.Українська культура на зламі ХХ – ХХІ століття

Тема 12. Україна незалежна

Проблема типової єдності європейської культури. Наука у системі культури ХІХ – ХХ ст. Художня культура ХІХ – ХХ ст.: романтизм, реалізм, імпресіонізм та ін. "Криза мистецтва" на рубежі ХІХ – ХХ ст.: модернізм. Різноманітність та складність культурних явищ у ХХ ст. Особливості розвитку української культури на початку ХХ ст. Освітній, науковий і технічний рівень в Україні початку новітньої доби. Неоромантична гуманістична концепція особистості в українській літературі. Питання про національну ідею. Творчі здобутки корифеїв українського театру. Розвиток музичної культури. Модернізм в архітектурі, скульптурі та малярстві. Особливості українського модерну 1900 – 1910 рр. Українське мистецтво у роки визвольних змагань. Радянський період розвитку культури України. Українське національно-культурне відродження 20-х років. Національна культура в умовах панування радянської ідеології 30 – 50-х років. Соцреалізм як тип тоталітарної культури. Культура України під час кризи радянської системи (60 – 80-ті роки). Релігія і церква в Україні.

Проблеми світової культури кінця ХІХ – початку ХХ ст.

Модернізм як система художніх цінностей.

Національно-культурний рух в Україні кінця ХІХ – початку ХХ ст.

Особливості українського модерну. Радянський період розвитку культури України. Соцреалізм як тип тоталітарної культури. Культура України під час кризи радянської системи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	П/сем	лаб	інд	с.р.		л	П/сем	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Кредит 1. Давня історія України</i>												
Тема 1. Вступ до історії України. Давня історія України.	6	2	2			2	10	2				8
Тема 2. Київська Русь.	12	4	4			4	10		2			8
Тема 3. Розпад Київської Русі. Галицько-Волинська держава	12	4	4			4	10			2		8
Разом за кредитом 1	30	10	10			10	30	2	4			24
<i>Кредит 2. Середньовічна історія України. Історія української культури другої половини XIV століття – першої половини XVII століття.</i>												
Тема 4. Україна в складі Литви, Польщі та інших держав.	14	4	4			6	14		2			12
Тема 5. Українська національна революція середини XVII ст. Руїна.	16	4	4			8	16	2				14
Разом за кредитом 2	30	8	8			14	30	2	2			26
<i>Кредит 3. Нова історія України.</i>												
Тема 6. Наступ російського царизму на українську державність у XVIII ст.	12	2	2			8	14		2			12
Тема 7. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій (XIX - початок XX ст.).	18	4	4			10	16	2				14
Разом за кредитом 3	30	6	6			18	30	2	2			26
<i>Кредит 4. Новітня історія. Національне культурне відродження України у XIX – на початку XX століття</i>												
Тема 8. Українська революція 1917-1921 р.р.	8	4				4	8	2				6
Тема 9. Україна в міжвоєнний період (20-30-ті р.р. XX ст.)	6		2			4	8		2			6
Тема 10. Друга світова війна та Україна.	8	4	2			2	6	2				4
Тема 11. Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (друга половина 40-х-80-ті р.р. XX ст.).	8	2	2			4	8		2			6

Разом за кредитом 4	30	10	6			14	30	4	4			22
<i>Кредит 5. Українська культура на зламі ХХ – ХХІ століття</i>												
Тема 12. Україна незалежна.	30	4	4			22	30	2				28
Разом за кредитом 5	30	4	4			22	30	2				28
Разом	150	38	34			78	150	12	12			126

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Тема 1. Вступ до історії України. Давня історія України.	2	
2.	Тема 2. Київська Русь.	4	2
3.	Тема 3. Розпад Київської Русі. Галицько-Волинська держава	4	2
4.	Тема 4. Україна в складі Литви, Польщі та інших держав.	4	2
5.	Тема 5. Українська національна революція середини ХVІІ ст. Руїна.	4	
6.	Тема 6. Наступ російського царизму на українську державність у ХVІІІ ст.	2	2
7.	Тема 7. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій (ХІХ - початок ХХ ст.).	4	
8.	Тема 8. Українська революція 1917-1921 р.р.	4	
9.	Тема 9. Україна в міжвоєнний період (20-30-ті р.р. ХХ ст.)	2	2
10.	Тема 10. Друга світова війна та Україна.	2	
11.	Тема 11. Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (друга половина 40-х-80-ті р.р. ХХ ст.).	2	2
12.	Тема 12. Україна незалежна.	4	
Всього		34	12

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Тема 1. Вступ до історії України. Давня історія України.	2	8
2.	Тема 2. Київська Русь.	4	8

3.	Тема 3. Розпад Київської Русі. Галицько-Волинська держава	4	8
4.	Тема 4. Україна в складі Литви, Польщі та інших держав.	6	12
5.	Тема 5. Українська національна революція середини XVII ст. Руїна.	8	14
6.	Тема 6. Наступ російського царизму на українську державність XVIII ст.	8	12
7.	Тема 7. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій (XIX - початок XX ст.).	10	14
8.	Тема 8. Українська революція 1917-1921 р.р.	4	6
9.	Тема 9. Україна в міжвоєнний період (20-30-ті р.р. XX ст.)	4	6
10.	Тема 10. Друга світова війна та Україна.	2	4
11.	Тема 11. Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (друга половина 40-х-80-ті р.р. XX ст.).	4	6
12.	Тема 12. Україна незалежна.	22	28
Всього		78	126

7. Методи навчання

Традиційні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод – студенти отримують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через електронний посібник в «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення; застосовується для передачі великого масиву інформації;
- репродуктивний метод – застосування вивченого на основі зразка або правила, діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто дія виконується на основі інструкцій, приписів, правил в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях;
- метод проблемного викладу – використовуючи різноманітні джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доказів, порівнюючи точки зору, різні підходи, показує спосіб вирішення поставленого завдання, студенти як би стають свідками й співучасниками наукового пошуку;
- частково-пошуковий, або евристичний, метод – організація активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок, процес мислення набуває продуктивного характеру, але при цьому поетапно направляється й контролюється педагогом або самими студентами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками, найчастіше застосовується як спосіб активізації мислення, порушення інтересу до пізнання на практичних заняттях і колоквиумах;
- дослідницький метод – після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й вимірювання й

виконують інші дії пошукового характеру; ініціатива, самостійність, творчий пошук проявляються в дослідницькій діяльності найбільш повно.

Активні методи навчання:

- *практичні вправи*, у процесі виконання яких студенти моделюють свої дії у різних навчальних і виховних ситуаціях майбутньої професійної діяльності;

- *аналіз конкретних ситуацій* як індивідуально, так і в малих навчальних групах (6-8 осіб), у ході розбору яких студенти не тільки вчаться формулювати проблеми й ухвалювати рішення щодо них, але й виробляють ряд важливих навичок в області міжособистісної комунікації, групової роботи й лідерства;

- *робота в малих навчальних групах*, у ході якої студенти виконують практичні вправи, розбирають конкретні ситуації, готують групові проекти й беруть участь у ділових іграх; така робота допомагає студентам освоювати рольову поведінку, учитися ефективному спілкуванню й обміну досвідом, виробляти лідерські якості.

- *ділові ігри* носять комплексний характер і проводяться для студентів на основі закордонних методик, сприяючи більш глибокому розумінню й ефективному закріпленню вивчених ними дисциплін.

8.Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, кредитного та підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Комплексна діагностика знань, умінь та навичок студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного і підсумкового контролю знань та власне складання іспиту.

Форма поточного контролю – усне опитування, тестування на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань.

Періодична форма контролю – виконання комплексних контрольних робіт, розробка проектів, колоквиуми, творчі роботи.

Форма підсумкового контролю – іспит та складання власне іспиту.

Критеріями оцінювання є:

а) при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мови; впевненість, емоційність та аргументованість; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

б) при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи; підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до заліку:

1. Предмет історія України та її джерела.
2. Первісне суспільство на території України.
3. Ісімтерійці на території Північного Причорномор'я.
4. Розселення та суспільна організація скіфів.
5. Сармати на території України.
6. Грецькі міста - держави Північного Причорномор'я.
7. Східні слов'яни в давнину.
8. Утворення Київської Русі. Процес формування і утворення держави Київська Русь-Україна. Причини занепаду Київської Русі та її історичне значення.
9. Київська Русь наприкінці X - у першій половині XI ст. Суспільно-політичний устрій Київської Русі.
10. Політичне становище Київської Русі у другій половині XI – першій половині XII ст. .Політична роздробленість Київської Русі.
11. Утворення Галицько-Волинської держави. Розквіт могутності Галицько-Волинської держави.
12. Король Данило Галицький. Внутрішня та зовнішня політика князя Данила Галицького.
13. Середньовічна архітектура України. Українська середньовічна рукописна книга
14. Політичне становище українських земель у другій половині XIV – першій половині XVI ст.
15. Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ. Українські землі у складі Великого Литовського князівства. Втрата суверенності. Козацтво як феномен боротьби українського народу проти феодальної залежності.
16. Люблінська унія та її наслідки для українського народу. Брестська церковна унія.
17. Селянсько-козацькі повстання кінця XVI - 30- х р.р. XVII ст..
18. Петро Конашевич-Сагайдачний – видатний політичний і державний діяч.. Військові походи українських козаків на початку XVII ст. Гетьман Петро Сагайдачний.
19. Причини, характер, руйнівні сили української національної революції

середини XVII ст.

20. Причини, початок і хід визвольної війни українського народу під проводом Б.Хмельницьким. Зборівський трактат. Початок визвольної боротьби українського народу в 1648 р. Гетьман Богдан Хмельницький.
21. Розгортання національно-визвольної війни українського народу в 1649-1651 р.р.
22. Военні дії в 1652-1653 р.р. Переяславська рада. Переяславська угода 1654 року і її військово-політичний характер.
23. Руїна української козацької держави.
24. Гетьманування Івана Мазепи.
25. Україна і Північна війна.
26. Конституція Пилипа Орлика «Вивід прав України».
27. Боротьба козацької старшини за відновлення державних прав України в першій половині XVIII ст.. Гетьман Кирило Розумовський.
28. Остаточна ліквідація царизмом автономії України.
29. Приєднання Північного Причорномор'я, Приазов'я, Правобережної України до Росії. Західноукраїнські землі в складі Австрії.
30. Політичне становище українських земель в першій половині XIX ст.
31. Сільське господарство українських земель в складі Російської імперії в першій половині XIX ст.
32. Суспільно-політичний рух на українських землях у складі Російської імперії в першій половині XIX ст.
33. Діяльність "Руської трійці".
34. Революція 1848-1849 р.р. на західноукраїнських землях.
35. Реформи 60-х-70-х р.р. XIX ст. у Наддніпрянській Україні.
36. Сільське господарство українських земель у складі Російської імперії в 60-90-ті р.р. XIX ст.
37. Промисловий розвиток українських земель у складі Російської імперії (60-90-ті р.р. XIX ст.)
38. Міста розвитку торгівлі Наддніпрянської України в 60-90-ті р.р. XIX ст.
39. Український національний рух в 60-90-ті р.р. XIX ст.
40. Народники і Україна.
41. Діяльність братства тарасівців.
43. Соціально - економічний розвиток західноукраїнських земель в другій половині XIX ст.
44. Особливості промислового розвитку українських земель у складі Російської імперії на початку XIX ст.
45. Стан сільського господарства Наддніпрянської України на початку XX ст. Створення та діяльність політичних партій у Наддніпрянській Україні на початку XX ст.
46. Революція 1905-1907 р.р. в Україні.
47. Столипінська аграрна політика в Україні.
48. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель на початку XX ст.
49. Перша світова війна і Україна.

50. Створення та діяльність Центральної Ради.
51. Перша війна радянської Росії проти УНР.
52. Українська держава Павла Скоропадського.
53. Внутрішня і зовнішня політика Директорії.
54. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях. Утворення ЗУНР.
55. Соціально-економічна політика радянської влади в Україні в 1920 р.
56. УСРР в роки нової економічної політики.
57. Сталінська індустріалізація в Україні.
58. Насильницька колективізація сільського господарства України
59. Голодомор 1932-1933 р.р. – геноцид українського народу. .
60. Суспільно-політичне життя в Україні (20-ті-30-ті р.р. ХХ ст.). Посилення репресій.
61. Соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель в 20-ті-30-ті р.р. ХХ ст.
62. Початок другої світової війни. Вхід західноукраїнських земель до складу СРСР.
63. Радянізація західних областей України.
64. Початок радянсько-німецької війни. Оборонні бої на території України.
65. Нацистський окупаційний режим в Україні.
66. Створення УПА та її діяльність.
67. Корінний перелом у ході війни. Звільнення лівобережної України.
68. Завершення звільнення території України в 1944 р.
69. Суспільно-політичне життя УРСР у післявоєнний період.
70. Боротьба ОЖН-УПА проти радянської влади в післявоєнний період.
71. Початок десталінізації. Внутрішньополітичний розвиток УРСР.
72. Зародження дисидентського руху в Україні.
73. Економічний розвиток УСРС (середина 1950-х-перша половина 1960-х р.р)
74. Суспільно-політичне життя УРСР в 1965-1985 р.р
75. Розвиток дисидентського руху в УРСР (1965-1985 р.р.)
76. Наростання кризових явищ в народному господарстві УРСР (1965-1985 р.р.)
77. Особливості суспільно політичного життя УРСР в період перебудови (1985-1991 р.р)
78. Стан промисловості і сільського господарства УРСР в період перебудови (1985-1991 р.р.)
79. Проголошення незалежності України.
80. Державотворчі процеси в Україні (1991-1994 р.р.)
81. Проблеми становлення ринкової економіки в Україні (1991-1994 р.р.)
82. Політичне життя в Україні (1994-2004 р.р.)
83. Економічна криза в Україні та шляхи її подолання (1994-2004 р.р.)
84. Ускладнення соціальних проблем та загроза подальшій консолідації.
85. Помаранчева революція 2004 р. в Україні: причини, хід та наслідки.
86. Революція гідності в Україні.

87. Анексія Російською Федерацією Криму.
88. Російсько-українська війна.
89. Політичне життя в Україні на сучасному етапі.
90. Міжнародне становище України на сучасному етапі.

9. Методичне забезпечення

1. Навчально – методичний комплекс навчальної дисципліни «Історія та культура України».
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Історія та культура України».
3. Методичні рекомендації до підготовки семінарських, практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Історія та культура України».

10. Рекомендована література

Основна

1. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / за ред. І.Г.Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
2. Історія української культури: курс лекцій. / заг. ред. д-ра іст. наук С.О. Костилюєвої. – Київ.: НТУУ „КПІІ», 2010. 317с.
3. Культурологія: теорія та історія культури : навч. посіб. Київ. : Центр навч. літератури, 2010. 170 с.
4. Шейко В. М. Історія української культури: навч. посіб. Київ.: Кондор, 2010.360 с.

Додаткова

5. Виткалов В. Українська культура в добу глобалізації. Лекції. Київ : Вища шк., 2010. 463 с.
6. Бондар А. Історія Першої Білоцерківської гімназії в особах. Біла Церква: Вид.: Пшонківський О.В., 2012. 128 с.

Інформаційні ресурси:

http://geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html

<http://ukrstor.com/>

http://ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/zmist.htm

<http://uchebnikfree.com/page/istkulturi/ist/ist-7--idz-ax237.html>

<http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40436/maket.pdf>

<http://textbooks.net.ua/content/category/44/66/50/>